KURJER KRAKOWSKI.

D. 19 marca. 1835. CZWARTEK.

Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste po południu.

Zaczęto roboty około szańca za kościołem oo. Reformatów roku 1771.

Ner 64

KRAKOW.

(An.) Zwiedzając Instytut Towarzystwa Dobroczynności na zamku, przejęty zostałem uwielbieniem dla W. Maryanny z Kirchmajerów, Mączyńskiej, która mając bliższy nadzór nieszczęśliwych sierót pod opieką wspomnionego Towarzystwa zostających, przez wzgląd na szczupłe fundusze tego Instytutu, sprawiła własnym kosztem dla 64 dzieci, odzienie, łóżka wraz z pościelą i wyporządziła 4 sale dolne, co wszystko wynosi przynajmniej 4 tysiące złp.

Za jednę z najleyszych sal w tym zakładzie, uważać można salę Sztummerowską zwaną, dla której były obywatel i kupiec miasta Krakowa Sztummer sprawił 12 łóżek lakierowanych z szufladami, wraz z pościelą, oraz stoliki i stołki. — Czyny tak piękne podać do publicznej wiadomości, poczytuję sobie za obowiązek bez wiedzy ich autorów, już dla zachęty innych, już aby okazać, że cnota śpiesząca w pomoc cierpiącym zawsze gorliwych znajduje czcicieli.

Austrya. Z powodu skonu N. Cesarza Franciszka, N. król Pruski wysłał swojego syna xięcia Wilhelma do Wiednia, aby wynurzył żal głęboki, którym jest przejęta cała rodzina krolewska i złożył powinszowanie Cesarzowi Ferdynandowi z powodu wstąpienia na tron. Xiąże Wilhelm przybył d. 10 do Wiednia i zajął mieszkanie w cesarskim dworze.

Prusy. W całem państwie z powodu żałoby po ś. p Cesarzu Franciszku, teatr będzie zamknięty przez trzy dni, a w Poczdamie odbędzie się żałobne nabożeństwo, na którem będzie obecny pułk, „Cesarz Franciszek pierwszy" w Berlinie teraz stojący.

Francya. Podług wiadomości nadzwyczajną drogą odebranych z Paryża z dnia 7 Września, skon Cesarza Franciszka był tam wiadomy dnia 6 marca. — Gazety Paryzkie, powyższą drugą odebrane, nie zawierają jeszcze nic pewnego względem nowego ministerjum. — Soult często odwiedza króla i naradza się z nim długo. Czy on, czy Sebastjani, Dupin lub Xiąże Broglie będzie prezesem ministrów, dotąd rzecz wątpliwa. Zdaje się że król powoła pana Dupin i Soulta, jedynie dla wytargowania od izby deputowanych 25 milionów dla Ameryki. Poczem odprawi obudwóch, a przynajmniej pana Dupin, który będąc ministrem, pociągnąłby do władzy za sobą pana Odillon Barrot i t. p. (D. A)

Anglia. Podlug ostatnich wiadomości z Indyi Wschodniej, An-

glicy przedsiębrali wyprawę na podbicie reszty xiążąt indyjskich. Przez opanowanie całej Indyi wschodniej Rząd spodziewa się pozbawić nadziei inne państwa Europejskie, iżby kiedyś mogły za pomocą rodowitych Indyan nabyć posiadłości w tej części świata.

W Londynie powszechnie mówiono, że konsul Stanów Zjednoczonych robi przygotowania dla flotty amerykańskiej. Wiele okrętów liniowych, fregat i pomniejszych statków w krótce ma zawinąć do portów przy brzegach Anglii.

Hiszpania. Madryt 19 lutego. Zupełnie tu zbywa na wiadomościach urzędowych z teatru wojny; jednakże przed kilku dniami 10 tysięcy ludzi odeszło stąd do wzmocnienia wojska Miny. Wiadomość o rozwiązaniu 2go pułku, który bunt podniósł 18 stycznia i zniżeniu na prostych żołnierzy jego oficerów, potwierdza się zupełnie.— Jeden dziennik powstaje na złamanie słowa przez Rząd, mówiąc iż rządowi daleko mniej przystoi niż człowiekowi prywatnemu, działać ze złą wiarą. Inny dziennik broni Rząd mówiąc: „Czyż rokoszanów zapozwano przed sąd? Nie. Czy śledzono, kto byli ci mordercy? Nie! Czyż ukarano żołnierzy? Nie! Czyż przynajmniej jednego oficera lub podoficera ukarano za bunt 18 stycznia? Nie! Czyż wszyscy nie udali się do Burgos zatrzymując swoje stopnie? Tak. Niemożna więc się skarżyć na złamanie amnestyi. Lecz ponieważ się okazali niezdatni a nawet szkodliwi do czynnej służby, przeto konieczność nagli, aby ich oddalić z placu wojny. Dzienniki Madryckie ciągle powtarzają, że syn Don Karlosa i kilku biskupów zostali niedawno przez okręty hiszpańskie schwytani. (G.A.)

Turcya. Większa połowa miasta Adrjanopolu zgorzała na dniu 28 sty. Straty które przez ten pożar kupcy angielscy ponieśli, wynoszą 2 miliony piastrów tureckich. Flotta turecka ma w krótce popłynąć do Tripolis, którego krytyczne położenie wymaga pomocy Turcyi. Sułtan był już obecny kilka razy na widowisku teatralnem w Stambule. Podczas jednej opery, Cyrkaski w europejskim stroju tańczyły ballet. Cały harem, siostry Sułtana i kilku zagranicznych posłów znajdowali się na tej wystawie. Scena, orkiestra, ubiory i dekoracye, zgoła wszystko po europejsku urządzone.

Brazylia. Listy z Rio Janeiro donoszą, że dowódzca gwardyi narodowej usiłował poburzyć załogę wojskową przeciw rządowi w dzień urodzin młodego Cesarza syna Don Pedra. Lecz ten zamiar mu się nieudał i został uwięziony.

Serbia. Narady sejmowe postępują spiesznie, Xiąże Miłosz przyznał ludowi ważne swobody, które obie strony zaprzysięgły.— Sejm wyznaczył rocznej pensyi dla xięcia Miłosza 240 tysięcy talarów, dla jego małżonki 100 tysięcy tal: każdemu z jego synów po 40 tysięcy tal:— Ministrowie są odpowiedzialni i utworzono senat z 12 członków dożywotnich. Najlepsza harmonia panuje teraz między Rządem a ludem. Ostatni ofiarował xięciu bardzo kosztowny

pałasz i inne podarunki, które umyślnie z Wiednia sprowadzono.

Portugalia. Wszystkich zadziwia zgoda i jednomyślność, z jaką się naradzają izby sejmowe od przybycia xięcia Leuchtenberg. Sprzedarz dóbr duchownych i koronnych została już ostatecznie uchwaloną. Z Brazylii nadesłano wiele pieniędzy na zakupienie własności ziemskich w Portugalii. (G.A)

Kilka słów o Ekonomii politycznej.

Umiejętność, starożytnym mało znana, która w naszych czasach najwięcej narobiła hałasu i dopiero w dzisiejszym wieku w porządek ułożona, jest Ekonomia polityczna! Sekta Ekonomistów narodziła się prawie jednocześnie z sektą Encyklopedystów, czyli chodzących słowników, a pewien rodzaj szału, z jakim rozprawiała o tym przedmiocie, odwrócił jej uwagę od głównej rzeczy. Zaiste! rozprawiać było i będzie urzędem każdego wieku. — Powstawać z zaciętością na błędy i wady swojego czasu, było modą w zeszłym wieku i chlubniejszą rzeczą, jak zbierać troskliwie spostrzeżenia doswiadczeniem sprawdzone, i materjały do zbudowania umiejętności Ekonomią polityczną zwanej. Tych spostrzeżeń, tych wypadków w życiu gospodarskiem społeczności, może jedyni dostarczyć Statystyka, w ówczas bardzo jałowa, która jest arytmetyką ruchomą, że tak powiem, potrzeb i życia ludzi. Bez Statystyki nie ma Ekonomii politycznej.

Dziś ta umiejętnosć wzrosła i to tak bardzo, że niemasz miejsc pospolitych (*loci communes*, *lieux communs*) więcej spospoliconych, a raczej powiedzmy, więcej niebespiecznych, jak wiadomości, które rozpowszechniła. Wielu złudzeni nowością i jej nazwiskiem przez nich samych rzadko rozumianem, garną się do niej namiętnie podobni rozkochanym zapaleńcom, którzy w wadach znajdują wdzięki, i gardzą innemi naukami, w Ekonomii politycznej szczyt wszystkich umiejętności upatrując. Lecz otwórzcie np. Maltusa: ten podług obrachunków zrobionych nad Anglją, nie mogąc znaleźć równowagi zupełnej między wzrostem ludności, a wzrotem produktów, powtarza wkażdym niemal wierszu, że ubogi powinien umrzeć z głodu! że to jest złe konieczne! Czytajcie sławnego Bentama, który uświęca lichwę z tego powodu, iż jeżli kto potrzebuje pieniędzy, bardzo jest szczęśliwy, gdy mu ich kto pożyczy pod jakimkolwiek warunkiem W tym przypadku, jestto lichwiarz nad którym ubolewa filozof Szmit, Rikardo i Jan chrzciciel Saj najsławniejsi rycerze Ekonomii politycznej, lubo mniej zuchwali od poprzednich, powiadają jednak, że szczęście ogółu jest marzeniem, utopią, dziwactwem, którego powinny unikać rozsądne głowy. Jeżli nic więcej Ekonomia polityczna nauczyć nas nieumie, lepiej żeby nie była znaną, niżli ogłaszała za nierozwiązalne, tak okropne szarady Nasz wiek może się obejść bez mistrzów, którzy go nauczają samolubstwa i nieludzkości: niepotrzebni są uczeni dowodzący, że litość jest słabością, miłosierdzie nierozwagą. Sokrates bez wątpienia byłby nieumarł za pra-

wdę, i Kolumb nieodkrył Ameryki, gdyby dzisiejsza Ekonomia polityczna rządziła ich rozumem i sercem. Te książki wszakże zawierają w sobie rzeczy, które z korzyścią mogliby wiedzieć wszyscy; ale pierwej trzeba wyłączyć szkodliwe od dobrych, jak owce zarażone ze stada, co jest rzeczą zbyt trudną. Produkcya, jej rozdział i zużycie, te trzy wyrazy tak skromne stanowią Ekonomię polityczną Jeżli kraj jaki jest ludny, obfity we wszelkie płody, jego mieszkańcy pracowici i rządni, a jednak wielu kona stopniowo w nędzy, jakaż tego przyczyna? o tem późniéj.

W Londynie zawiązało się towarzystwo złodziei pod nazwiskiem: „Towarzystwo prawdziwych przyjacioł.“ Składa się z 60 członków, którzy są obowiązani zgromadzać się raz w miesiąc w pewnej kawiarni. Kto bez ważnego powodu przyjść zaniedba, płaci karę pieniężną. Na ostatniem posiedzeniu brakowało 43 członków, lecz przyczyna ich nieobecności była barczyna ich nieobecności była bardzo ważna: 8 powieszono, 11 wywieziono z kraju, 9 uciekło z Londynu, a 15 siedziało w więzieniu.

Oziębłość dam Angielskich. Lady N płynęła do Szkocyi, gdy w tem okropna burza powstała. Dama właśnie splatała sobie włosy, gdy jeden z majtków zawołał: „Pani! mam zaszczyt donieść, iż nam zatonąć przyjdzie.“ „Bezczelny człowieku! ofuknęła dama lady, po co mi mówisz o zatonieniu; to należy do kapitana.“ I z największą oziębłością kończyła splatanie włosów.

Mody. Suknia balowa panien w Paryżu bywa z różowego atłasu, na wierzch bierze się gazowa z kwiatami atłasowemi, rękawami bardzo szerokiemi i długiemi, i stanikiem à la Tirolienne: we włosy, bardzo gładko na czole szczesane, wpinają kwiaty.— Fraki elegantów są z ciemno granatowego sukna, przy nich kołnierze, wyłogi i boczne wykładki dają z aksamitu: rękawy, na przekór rękawom damskim, krótkie i wązkie. Najmodniejsze kamizelki są aksamitne w bukiety; robota ich jest szalowa z szlakami małych bukietów. Do czarnej atłasowej krawaty bierą eleganci marszczone batystowe żaboty; lorynetki noszą ze złota lub platyny, wiszące na krótkiej wstążeczce, a w ręku kapelusze pilśniowe (claques).

Przybyli do Krakowa. Więcławski Dominik, Wędrychowski z Polski. Reszawska Ludwika, Polak Ignacy, Odrzywolski Józef, Udrajska ob. z Gelicyi.

Opuścili Kraków. Wieland Jakób Moszczyńska Celestyna Hr. do Galicyi. Majewski Kanty do Polski.

Dziś wpoludnie ciepła stopni o.

W DRUKARNI J. CZECHA, NAKŁADEM WYDAWCY TESSARCZYK.